

Πες μου παπού... πες μου....

Της Φωτούλας Οικονόμου - Σβάρνα

Καθώς περπατούσα είδα τα νιάτα πιασμένα χέρι χέρι με τα βαθιά γηρατειά και κοντοστάθηκα. Μαγεύτηκα απ' τη γαλήνη που φαίνονταν να τους τυλίγει και σταμάτησα. Πήγα και κάθισα κάπου κοντά τους για να χαρώ και γω αυτό που μοιράζονταν οι δυο τους.

Καθισμένοι σ' ένα παγκάκι στην πλατεία του χωριού, αγναντεύουν το απέναντι βουνό και γεφυρώνουν το χρόνο και το χάσμα ανάμεσα στις γενιές. Ο παπούς σκάβει βαθιά μέσα του, βγάζει το θησαυρό που υπάρχει στην ψυχή του, τον καταθέτει στην αγκαλιά του παιδιού κι εκείνο ανοίγει τα χέρια του και τον σφιχταγκαλιάζει.

Δυνατή αντίθεση οι ρυτίδες του παπού με τη λάμψη στο μέτωπο του. Το δάκρυ νοσταλγίας του

μπλέκεται με το χαμόγελο αισιοδοξίας και υπόσχεσης του παιδιού.

Ένα παιδί που είναι δεν είναι 14 χρονών. Λαχταράει για τη ζωή, για το μέλλον, αλλά ταυτόχρονα διψάει να μάθει και για το παρελθόν. Ένα παρελθόν που το βλέπει να καθρεφτίζεται στα θολά μάτια του 80χρονου παπού, στα κάτασπρα μαλλιά του και στη ζεστή φωνή του.

- Πες μου παπού πες μου....

Χείμαρρος οι ερωτήσεις του!

Όμως ο παπούς δεν κουράζεται. Λέει και θυμάται.... Θυμάται και λέει.... Και ξεχνάει το χρόνο και γίνεται και κείνος για λίγο παιδί.

- Πρέπει να φύγουμε παπού. Πρέπει να πάμε σπίτι. Σε λίγο θα έρθει μπόμε. Κοίτα το μαύρο σύννε-

φο στην κορυφή του βουνού.

- Μην ανησυχείς αγόρι μου. Το μαύρο σύννεφο δεν έρχεται εδώ. Σε λίγο θάχει χαθεί. Δε βλέπεις τα χελιδόνια που πετάνε ψηλά; Δεν έχει βροχή. Αλλά πρόσεχε! Αν δεις το γαίδαρο να κουνάει δυνατά τ' αυτιά του τότε η βροχή είναι στο δρόμο.

- Αλήθεια παπού; Και πως καταλαβαίνει ο γαίδαρος τη βροχή και κουνάει τ' αυτιά του;

- Ο γαίδαρος δεν καταλαβαίνει. Τα μικρά έντομα είναι που καταλαβαίνουν και το ψιθυρίζουν στ' αυτιά του γαϊδάρου κι εκείνος μετά κουνάει τ' αυτιά του. Όλες αυτές οι μικρές μυγίτσες συνήθως πετάνε ψηλά. Όμως όταν έρχεται βροχή νιώθουν κρύο και τρυπώνουν στ' αυτιά του

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 4

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του Παν. Κ. Διαμαντή

Τραγούδι της αγάπης και του δισταγμού (ντροπή)

"Πέρα σε κιον τον ποταμό στον δώθε τον ξηρόκαμπο, εκεί σεισμός που γένεται και κOURνιαχτός δεν φαίνεται, σύρε μανούλα μ' για να δεις και νάρθεις πάλι να μου πεις παίρνει τη ρόκα της και πάει βρίσκει την κόρη που κεντάει, καλή σου μέρα λυγερή: καλώς την μάνα του Γιωργή κόρη μ' ο γιος μου σ' αγαπεί κι αντρέπεται να σου το πει μα είν' χαζός π' αντρέπεται και τα σκορπάει τα λόγια του.

ΓΕΝΙΚΑ:

Τραγούδι και τούτο κατ' εξοχήν παραδοσιακό, χορός στα τρία. Είναι βγαλμένο μέσα απ' την ίδια τη ζωή των ανθρώπων παλαιότερων εποχών. Παλαιότερα οι άνθρωποι ήταν πιο δέσμοι και πιο πιστοί στην τήρηση των ηθών και εθίμων που επικρατούσαν. Αυτό τους έκανε μέχρι ένα σημείο να είναι πιο διστακτικοί στις ενέργειές τους ακόμα και στην εκδήλωση των συναισθημάτων τους σε πρόσωπα που αγαπούν.

Όμως και σήμερα παρόλο που οι άνθρωποι είναι πιο ελεύθεροι και πιο εκδηλωτικοί εντούτοις υπάρχουν κάποιοι που έχουν αυτόν το δισταγμό είτε απ' τη φύση τους είτε απ' τα ταμπού τους και δεν εκδηλώνονται ούτε ενεργούν άμεσα αλλά μέσω τρίτων. Στο τραγούδι ετούτο σε μια τέτοια περίπτωση αναφέρεται ο τραγουδοποιός. Σύμφωνα λοιπόν με

το περιεχόμενό του το τραγούδι αποτελεί μία ενότητα που είναι ο τρόπος εκδήλωσης της αγάπης ενός νέου. Μπορούμε όμως για να το δούμε πιο καλά να το χωρίσουμε σε τρεις υποενότητες.

Στην πρώτη υποενότητα ο τραγουδοποιός θέλοντας να τονίσει την σφοδρή αγάπη του νέου διατραγουδεί και παρουσιάζει την κατάσταση που επικρατεί τόσο παραγμένη λες και γίνεται σεισμός στη γύρω περιοχή.

Πάνω στην ταραχή του αυτή ο νέος χρησιμοποιεί σαν μέσο επικοινωνίας με το πρόσωπο που αγαπά τη μάνα του (2η υποενότητα). Έτσι την στέλνει να πάει να βρει την αγαπημένη του και αφού συζητήσει μαζί της να επιστρέψει και να τον ενημερώσει για την ανταπόκρισή της.

"Σύρε μανούλα μ' για να δεις και νάρθεις πάλι να μου πεις".

Στην Τρίτη υποενότητα η επίσκεψη της μάνας στην κόρη, η αναφορά της στα συναισθήματα του γιου της "καλή σου μέρα λυγερή... κόρη μ' ο γιος μου σ' αγαπεί..." και η αυθόρμητη ανταπόκριση της κόρης

"Καλώς τη μάνα του Γιωργή μα είν' χαζός π' αντρέπεται..."

στέφεται με επιτυχία καθώς η συμπεριφορά της κόρης και η απάντησή της είναι σαφέστατα θετική.

Απλά λόγια, παροιμιώδεις αφηγήσεις γεγονότων και συναισθημάτων με βαθιά όμως νοήματα. Αυτή είναι η μαγεία και η γοητεία των Δημοτικών Παραδοσιακών μας Τραγουδιών.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΑ

Του Λάμπρου Δημ. Παπαδημητρίου

Εκατόν πενήντα ψυχές αγγέλων βρίσκουν στέγη και ζεστασιά στο σχολείο. Εκατόν πενήντα αγριμάκια

με τη μαρούδα στον ώμο ανηφορίζουν προς τον Α-Γιώργη σκορπίζοντας χαρά και ζωή σ' ολόκληρο το χωριό. Εκατόν πενήντα άδεια στομάχια τρέχουν να προλάβουν το πρωινό συσσίτιο.

Ο κυρ Παντελής απ' τα χαράματα άναψε τη φωτιά κι έβαλε το καζάνι. Μόλις βράσει το νερό ρίχνει μέσαγάλα - σκόνη και λίγο κακάο - σκόνη και το πρωινό ρόφημα είναι έτοιμο.

- Όλοι στο μαγειρείο και στην τραπεζαρία για το πρωινό, δίνει το σύνθημα ο δάσκαλος.

Ο Παντελής παίρνει την κουτάλα και ζώνει την ποδιά του. Τα παιδιά κάνουν γραμμές, κρατώντας τα κυπελλάκια τους. Στις πρώτες σειρές οι μεγάλες τάξεις, οι παλικαράδες. Πίσω πίσω οι μικρές τάξεις και κάποια μικρότερης ηλικίας αδέρφια που δεν τα' γραφε ο δάσκαλος στο σχολείο, αλλά οι μανάδες τα 'στελναν μαζί με τα μεγαλύτερα για να φάνε και να μάθουν γράμματα. Για να καλοπιάσουμε τον κυρ Παντελή τον φτιάχναμε κι όμορφα στιχάκια:

- Παντελής με την κουτάλα τρέχει να μας φέρει γάλα!
- Παιδιά περιμένετε να κάνουμε την πρωινή προ-

σευχή, φώναζε ο δάσκαλος. Τέτοιες ώρες τέτοια λόγια...

- Έχεις ψωμί, κυρ Παντελή;

- Ψωμί το μεσημέρι, έλεγε ο αρχιμάγειρας χαμογελώντας.

Καλό κι άγιο το πρωινό, αλλά μετά άρχιζαν τα δύσκολα. Ανακρίσεις για τα παιχνίδια, μαθήματα, προβλήματα και η κρανίσια άρχιζε να σφυρίζει στις παλάμες μας και στις πλάτες μας. Δύσκολο πράγμα ν' ακούσεις καλό λόγο απ' το στόμα του δασκάλου. Για όλες τις γειτονιές κάποια παρατήρηση θα 'βρισκε κάποια τιμωρία, θα φύλαγε. Οι κρανίσια έσπαγαν στα κορμιά μας κι αντί να μας λυγίσουν, μας πείσμωναν περισσότερο.

Τι μας κρατούσε τότε στο σχολείο;

Το μεσημεριανό φαγητό πρώτα απ' όλα. Ήδη ο κυρ Παντελής είχε ξεπλύνει το καζάνι απ' το πρωινό ετοίμαζε κιόλας το μεσημεριανό. Μέσα στις αίθουσες έμπαινε η μυρωδιά του φαγητού κι άρχιζαν να τρέχουν τα σάλια μας, περιμένοντας την ευλογημένη στιγμή του κουδουνιού για μεσημεριανή ξεκούραση. Κι ύστερα πώς να γυρίσεις στο σπίτι, ποιον να βρεις και τι να πεις; Η μανιά περίμενε στην πορτοφυλιά με το τσιουμανίκι στα χέρια!

- Πάλι δεν πήγατε σχολείο, σατανάδες;

Επιτέλους ο γλυκός ήχος του κουδουνιού απλωνόταν στις τάξεις γεμιζόντας χαρά τις καρδιές μας. Μεσημέρι. Ώρα για φαγητό!

Τι φαί έχουμε σήμερα, κυρ Παντελή;

- Σήμερα έχει φασολάδα!

- Έχει κι ελιές;

- Από δύο στον καθένα.

- Ψωμί έχει μπόλικο;

- Ίσα - ίσα να χορτάσετε. Ούτε ψίχα παραπάνω.

Στριμωχνόμασταν πάλι στη σειρά, παίρναμε τα πιάτα και τα κουτάλια και περνούσαμε μπροστά απ' το καζάνι, για τη μερίδα μας. Για την περίπτωση φτιάχναμε άλλα στιχάκια:

- Φασολάδα, φασολάδα που την τρώει όλη η Ελλάδα!

Μπροστά πάντα οι μεγάλες τάξεις, πάντα οι τυχεροί. Κι εμείς οι μικρότεροι πίσω με λιγοστές και φτωχικές μερίδες. Μια ζωή άτυχοι!

- Έχει περίσσειμα, κυρ Παντελή;

- Έμεινε μόνο λίγο ζουμάκι.

- Μήπως έχει λίγο ψωμί;

- Ψωμί τέρμα, δεν ζύμωσαν πολύ οι μανάδες σας.

Πού να το βρουν και οι μανάδες και πόσο να ζυμώνουν;

Το αλεύρι ήταν κι αυτό μετρημένο και λιγοστό, ίσα - ίσα για την οικογένεια. Το κράτος έστελνε ψωμί μαζί με τ' άλλα φαγώσιμα δυο - τρεις φορές την εβδομάδα κι αυτές όχι πάντα, γιατί ο δρόμος έκλεινε, απ' την κακοκαιρία. Τούτο το ψωμί, το ξένο, το αγοραστό, δεν μας άρρεσε. Τότε κάποιος σοφός είπε: - Και γιατί δεν φτιάχνουμε μόνοι μας το ψωμί; Θα πούμε στις γυναίκες να ζυμώνουν με την σειρά κι ανάλογα με τα πόσα παιδιά έχουν στο σχολείο. Προσωπική εργασία! Έτσι έγινε κι εξασφαλίσαμε σχεδόν καθημερινά ζεστό ζυμωτό ψωμί απ' τη γάστρα. Αχ, ρε μανάδες - Παναγιές που μας χαρίζατε τον άρτον ημών τον επισούσιον. Ν' αγιάσουν τα χέρια σας!

Μετά το φαγητό το πρόγραμμα είχε ξεκούραση. Άλλοι έπαιζαν μπάλα, άλλοι κυνηγητό, άλλοι πετροπόλεμο, άλλοι έψαχναν για φωλιές, άλλοι έκοβαν ξύλα στη γομάρα και τα κορίτσια περιπολούνταν το σχολικό

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ "ΦΥΛΑΚΤΗ 2003"

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι του χωριού και το Τοπικό Συμβούλιο της Φυλακτής διοργανώνουν για 19η συνεχή χρονιά στις 14 Αυγούστου τις καθιερωμένες πλέον πολιτιστικές εκδηλώσεις "ΦΥΛΑΚΤΗ 2003". Καλούμε όλους τους Φυλακτιώτες και τους φίλους τους να έχουν ενεργή συμμετοχή στο στήσιμο και την επιτυχία των εκδηλώσεων. Οι φετινές εκδηλώσεις γίνονται και με την αρωγή του Δήμου Νεβρόπολης.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων Περιλαμβάνει:
Παραδοσιακό γλέντι με την ορχήστρα των Αφών Αποστολακούλη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Αγορή Κρικέλη Πολύζου σύζυγος Στεφάνου Τσιαμαντά απέκτησε δίδυμα αγοράκια

Η Μηλαρά Άννα σύζυγος του Παναγιώτη απέκτησε κοριτσάκι

Η Ρίτσα σύζυγος Δημητρίου Κερασιώτη απέκτησε κοριτσάκι
Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Κωστής Βασιλείος, ετών 92
Τσιαμαντά Φωτεινή (χήρα Γεωργίου)
ετών 86

Τσιαμαντά γεωργία (χήρα Ηλία)
ετών 85

Στους οικείους εκφράζουμε τα συλλυπητήρια μας.

ΣΤΗΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Βαριετέ δυστυχίας

Στην πέργκολα της βίλας στην Εκάλη
δροσοσταλίδα στον κισσό το δάκρυ της
Βιβιάν!

Μέσ' στο παρτέρι του πανσέ
σε τραγικό ασορτί,
νεκρό τ' αρσενικό της καναρίνι.

Αθόρυβα στην άσφαλτο κυλάει η πακάρ,
χύνεται γύρω Στράους γλυκό,
ένα καρφάκι φθονερό.

Αντίο, Μιμή.

Στην πλάκα του χαμένου ραντεβού
κατέθεσε με πόνο ο Ζαν
αραδιαστά δέκα ποτήρια ούισκι.

Σα βγεις απ' τον Σαρωνικό
και στρίψεις στις Καβο - Κολώνες,
μακρόστενο φαντάζει ένα νησί.
Τετάρτη προς το δειλινό!

Τριακόσια δράμια νερό στα εικοσιοχτώ.
Την Τρίτη θάρβει πάλι η Φοντάνα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1) Το ποίημα "Βαριετέ δυστυχίας" έγραψε ο Σπ. Πάντζας και περιέχεται στην επίτομη ποιητική ανθολογία Παν. Ράνου, έκδοση 1963.

2) Θέμα του ποιήματος αποτελούν τρεις διαφορετικές περιπτώσεις δυστυχίας, και συγκεκριμένα δυο περιπτώσεις ψευδο - δυστυχίας και 1 περίπτωση αληθινή (σύμφωνα με τη σκέψη του ποιητή) δυστυχίας.

3) Σαρωνικός: Ο κόλπος που υπάρχει ανάμεσα στην Αττική και στην Πελοπόννησο.

4) Φοντάνα: Ονομασία υδροφόρου πλοίου, (πλοίου, το οποίο μετέφερε πόσιμο νερό).

5) Πακάρ: ονομασία επιβατηγού αυτοκινήτου.

6) Στράους: επώνυμο μεγάλων Γερμανών μουσουργών.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

- Βαριετέ: (λέξη γαλλική) ποικιλία.

- Πέργκολα: (λέξη λατινική) εξώστης οικίας, κατασκευή, όπου αναρριχώνται διακοσμητικά φυτά.

- Πανσές: φυτό (ιον, μενεζές).

- Ασορτί: (λέξη γαλλική) ταιριαστός, κυρίως ταιριαστό χρώμα.

ΜΙΚΡΗ ΑΝΑΛΥΣΗ:

1η περίπτωση ψευδο - δυστυχίας: Ο θάνατος του καναρινιού της Βιβιάν. Η Βιβιάν, προφανώς κάποια πλούσια κοπέλα, η οποία διαμένει σε βίλα μέσα στο παρτέρι των λουλουδιών και κλαίει λυπημένη. Τα δάκρυά της πέφτουν πάνω στον κισσό και μοιάζουν με δροσοσταλίδες.

2η περίπτωση ψευδο - δυστυχίας: Η απώλεια του ερωτικού ραντεβού. Ο Ζαν ακούει μουσική Στράους, ενώ οδηγεί το αυτοκίνητό του και πηγαίνει

να συναντήσει τη φίλη του Μιμή. Η συνάντηση τελικά δεν έγινε, διότι το πλαστικό του αυτοκινήτου τρύπησε από καρφί. Και ο Ζαν, πολύ στενοχωρημένος, ήπια 10 ποτήρια ούισκι, για να απαλύνει τον ερωτικό πόνο του.

3η περίπτωση δυστυχίας: Η έλλειψη πόσιμου νερού.

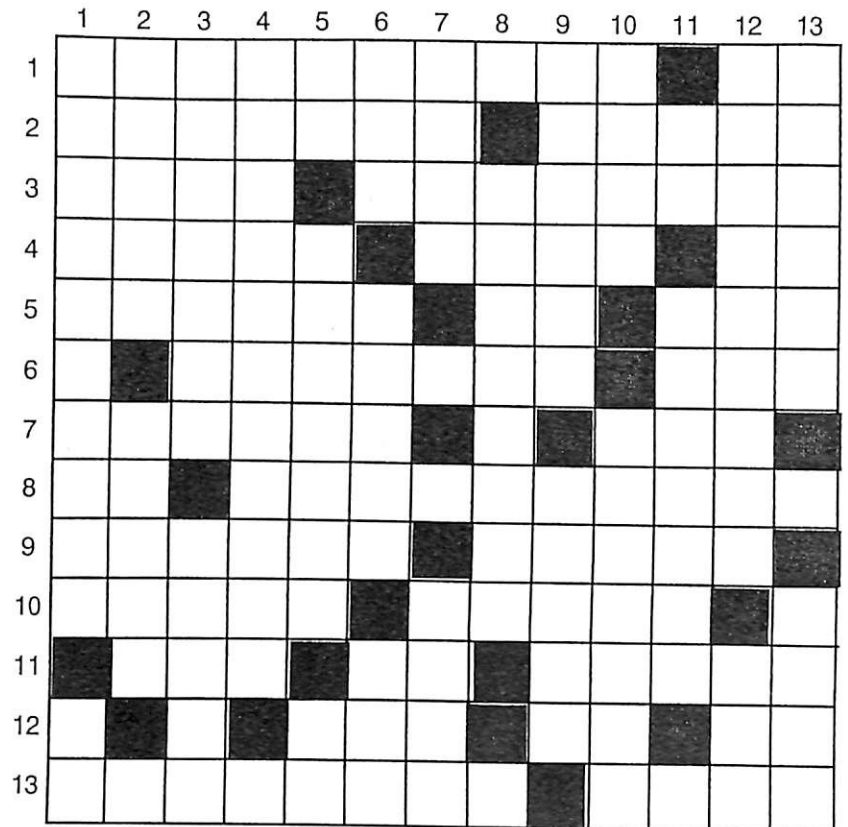
Έξω από τον Σαρωνικό κόλπο υπάρχει ένα μακρόστενο, άνυδρο νησί, όπου οι κάτοικοι αγοράζουν πόσιμο νερό από τους εκμεταλλευτές του υδροφόρου πλοίου Φοντάνα. Είναι ήδη δειλινό Τετάρτης και το υδροφόρο πλοίο θα επανέλθει στο νησί την επόμενη Τρίτη. Μέχρι τότε οι κάτοικοι του νησιού πρέπει να επιβιώσουν με τη μικρή ποσότητα νερού που ήδη αγόρασαν.

ΜΙΚΡΟ ΣΧΟΛΙΟ:

Η εξέλιξη του ποιήματος και η παράθεση των δύο περιπτώσεων ψευδο - δυστυχίας τονίζει την 3η περίπτωση της αληθινής δυστυχίας, την οποία προκαλεί η έλλειψη πόσιμου νερού. Ο Θεός μας έπλασε σε τόπους ευλογημένους, όπου υπάρχει αφθονία πόσιμου νερού, και έτσι δεν είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε σωστά το μέγεθος της δυστυχίας, την οποία προκαλεί η έλλειψη πόσιμου νερού. Οπωσδήποτε όμως υπάρχουν κι άλλες περιπτώσεις δυστυχίας, πολύ μεγαλύτερης μάλλον και ακαταμάχητης, όπως είναι λ.χ. ο θάνατος 21 μικρών μαθητών σε τροχαίο ατύχημα, ο ακρωτηριασμός παιδιών από εκρήξεις βομβών κ.λπ. Φυσικά, το ποίημα είναι πολύ επικοινωνιακό για κάποιον που επιθυμεί να σταθμίσει δίκαια τη δυστυχία που βασανίζει τον ίδιο, τους φίλους του, τους συγγενείς του ή γενικότερα τους συνανθρώπους του. Έχοντας λοιπόν, υπόψη μας το μέγεθος της δυστυχίας που βασανίζει άλλους συνανθρώπους μας, πρέπει να δοξάζουμε τον Θεό χί-

Συνδρομές που λάβαμε

ΠΑΠΑΔΟΥΛΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	20
ΠΡΙΤΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	10
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ Θ.	20
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΥΛΗΣ ΗΛΙΑΣ	20
ΕΓΓΛΕΖΟΥ ΓΙΟΥΛΑ	10
ΠΛΙΑΤΣΙΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	20
ΚΩΣΤΑΝΤΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡ.	10
ΚΩΣΤΑΝΟΥΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	10
ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ ΣΤΑΜΑΤΙΑ	20
ΤΣΑΜΑΝΤΑ ΛΕΜΟΝΙΑ	20
ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ ΤΑΣΟΥΛΑ	20
ΞΗΡΟΦΩΤΟΣ ΝΙΚΟΣ	50
ΚΩΣΤΗΣ ΗΛΙΑΣ	50

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Τοποθεσία του χωριού μας - Μέσα στον τάφο κι αυτά.
2. Βάραθρο της Αρχαίας Σπάρτης - Στίβος κι αυτός
3. Μέσο μαζικής μεταφοράς - Κάθε φορά
4. Θεός των αρχαίων Ρωμαίων - Πλήξη - Αρχή ώθησης
5. Μουσικό όργανο (πληθ.) - Συνοδεύουν Βασιλιάδες - Επίρρημα
6. Εμπόριο σε μικρές ποσότητες - Μάρκα φορτηγών
7. Εδώλιο κατηγορούμενου - Παλιά αρχικά σιδηροδρόμων
8. Φωμοτύρι περιέργου - Αδελφός από άλλη μάνα
9. Φιλανθρωπικός ο σκοπός του - Τάσεις
10. Μονόπρακτο θεατρικό έργο - Και ηλιακό υπάρχει
11. Γράμμα του αλφάβητου - Συνοδεύουν απόστρατους - Και τέτοια ιδρύματα
12. Πρόθεμα στρατιωτικού παραγγέλματος - Ο αριθμός 250 - Ατέλειωτο εγώ.
13. Γνωστό σχολείο της Αθήνας - Γιατρεία

ΚΑΘΕΤΑ

1. Οπαδοί της θεωρίας η οποία δέχεται ως κριτήριο της αλήθειας την αποτελεσματικότητα της δράσης - Μουσική νότα
2. Παλάτι, ανάκτορο - Μεταμόρφωσε τους συντρόφους του Οδυσσέα σε γουρούνια
3. Είδος μουσικού οργάνου - Αρπακτικό πουλί
4. Γεροντική άνοια (πληθ.)
5. Μέσα στο ρόδι - Υπήρξε ηγετικό στέλεχος της αριστεράς (χωριανός μας) - Άκρη άκρης
6. Αρχή προεκλογικών λόγων - Μονότονες επαναλήψεις - Παλιό κόμμα
7. Αναβε τα τσακμάκια - Παιχνίδι της τράπουλας
8. Πολυτελής κατοικία, μέγαρο
9. Αυτή θεραπεύεται - Θαμπές
10. Ελληνική πόλη - Απαραίτητο σε κάθε νιπτήρα
11. Τα βραχέα φωνήεντα - Έλλειψη φροντίδας
12. Διατέλεσε δάσκαλος στο χωριό μας - Ένα επιτελείο
13. Μυθικός γιος του Ήλιου - Στο χωριό τη λέγαμε άμπλα

Γ.Χ. ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. ΚΑΚΟΤΡΟΦΟΣ - ΕΜ
2. ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ - ΗΠΑ
3. ΡΕΝΑ - ΚΑΛΜΟΝΑΙ
4. ΜΙΑ - ΟΦ - ΝΒΑ - ΡΑ
5. ΟΑΚΑ - ΕΝΤΑΣΙΣ
6. ΡΝΙ - ΕΛΠΙΝΙΚΗ
7. ΑΟ - ΧΟΛ - ΣΟΣ
8. ΝΙΛΑ - ΕΡΙΣ - ΑΜΑ
9. ΑΤΑΡΙ - ΕΝΑΣ
10. ΣΑΝΙΣ - ΑΝΟΒΕΡΟ
11. ΔΑΡΒΙΝΟΣ - ΣΙ
12. ΜΑΡΙΟ - ΤΥΦΛΙΔΑ
13. ΕΜΑ - ΣΙ - ΑΠΑΣΑΙ

ΚΑΘΕΤΑ

1. ΚΟΡΜΟΡΑΝΟΣ - ΜΕ
2. ΑΔΕΙΑΝΟΙ - ΑΔΑΜ
3. ΚΟΝΑΚΙ - ΛΑΝΑΡΑ
4. ΟΙΑ - ΧΑΤΙΡΙ
5. ΤΟ - ΕΟ - ΑΣΒΟΣ
6. ΡΟΚΦΕΛΛΕΡ
7. ΟΡΑ - ΝΠ - ΡΙΑΝΤ
8. ΦΙΛΑΝΤΙΣΙ - ΝΟΥΑ
9. ΟΑΛΒΑΝΟΣ - ΟΣΦΠ
10. ΟΑΣΙΣ - ΕΒ - ΛΑ
11. ΗΝ - ΙΚ - ΑΝΕΣΙΣ
12. ΕΠΑΡΣΗ - ΜΑΡΙΔΑ
13. ΜΑΙΑ - ΠΑΣΟ - ΑΙ

«Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα του Συνδέσμου Φυλακτιωτών Καρδίτσας
Έδρα: Καρδίτσα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωστή Δ. Χριστίνα
Σπυρίδου Γ. Ρένα
Φώτος Θ. Αναστάσιος
Τσιαμαντάς Χ. Αθανάσιος
Αλεξίου Π. Βασιλείος

Εκδότης - Διευθυντής

Βασιλείος Χ. Διαμαντής
Διάκου & Χατζημήτρου 57
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 25375

Υπεύθυνος σύνταξης

Τσιαμαντάς Γεώργιος
Περριβίου 27
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 42058

Εκτύπωση

ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10
Τηλ.: 24410 20257

Ποιότητα που φαίνεται με γυμνό

ΤΑΚΥΠΡΕΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΦΩΤΟΣ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

κίηπο κι έπαιζαν σχολινάκι με την α- γράμπελη. Οι ώρες περνούσαν ξέ- γνοιαστα, χωρίς να το καταλάβου- με μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι για το απογευματινό μάθημα. Ωχ! Πάλι βάσανα! Πατριδογνωσία, θρησκευτικά, χειροτεχνία, σκλα- βιά, μέχρι να νυχτώσει να σχολά- σουμε. Στο σπίτι κάτω απ' το λιγο- στό φως της λάμπας πετρελαίου προσπαθούσαμε να μάθουμε τους κανόνες της γραμματικής; Μακρόν προ βραχέος περισιπούται....

Ο ήλιος έφερνε το φως και τις χαρές του στον κόσμο την άλλη μέρα. Το μελίτσι απ' τα κουρεμένα κεφάλια και τα κοριτσόπουλα έ- παρνε ξανά το δρόμο για το σχο- λείο. Ο κυρ Παντελής πιστός στο καθήκον του, μας περίμενε γελα- στός.

- Τι φαί έχει σήμερα, κυρ Πα- ντελή;

- Σήμερα έχει μακαρονάδα.
- Έχει και τυρί;
- Είπαν ότι έστειλαν τυρί σε κονσέρβα, κίτρινο, απ' την Ευρώ- πη.

- Δεν έχει άσπρο;
- Μόνο κίτρινο.

- Αυτό δεν μας αρέσει, να το στείλεις πίσω!

Φυσικά για εμάς, τυρί ήταν μό- νο το άσπρο, η φέτα και τίποτα άλ- λο. Αυτά τα ξένα, τα κίτρινα και τα χρωματιστά, ούτε να τα βλέπουμε δεν θέλαμε. Θαρρώ πως ακόμα και σήμερα οι περισσότεροι όταν λέμε τυρί εννοούμε τη φέτα. Η ζω- οδότρια δύναμη της νοσταλγίας και της νιότης! Η μέρα με τα μακα- ρόνια δεν ήταν η καλύτερή μας, αλλά ευτυχώς υπήρχε το ψωμί. Υ- πομονή μέχρι αύριο...

Η Τετάρτη ήταν μια ξεχωριστή μέρα για όλους μας. Πρώτον γιατί το φαγητό ήταν πατάτες και δεύ- τερο γιατί δεν είχαμε απογευματι- νό σχολείο. Τι πιο όμορφο; Έτσι η μέρα ήταν χαρά και τραγούδι πα- ρόλο το καθημερινό ελθοφάρτω- μα. Πριν μπούμε στην αίθουσα περνούσαμε απ' το μαγειρείο φτιάχνοντας και φωνάζοντας και- νούργιους στίχους:

- Παντελή με την κανάτα
βάλε μπόλικη πατάτα!

Η μυρωδιά απ' τις πατάτες που μαγειρεύονταν δεν μας άφηne να ησυχάσουμε και να γράψουμε την προπαίδια.

- Ρε Βασίλη, ακόμα δεν χτύπη- σε το κουδούνι. Τι ώρα να είναι;
- Κοντεύει μεσημέρι, ο ήλιος εί- ναι μεσουρανίς, σε πέντε λεπτά χτυπάει.
- Άντε κι έχω μια πείνα....

Στη σειρά γίνονται σκοτωμός ποιός θα πάρει τις πρώτες θέσεις και τις πλουσιότερες μερίδες.

- Παντελή, Παντελή
βάλε μπόλικο ζουμί
δώσε και πολύ ψωμί!

Οι πατάτες φυσικά ήταν σκέ- τες, αλλά με τη σάλτσα και το ζου- μάκι τους γίνονταν πεντανόστιμες. Στόματα ανοιγόκλειναν τρώγοντας ανυπόμονα. Η Αγία Τράπεζα με τους μαθητές και τις μαθήτριες να χορταίνουν την πείνα τους. Στον τοίχο της τραπεζαρίας στο πιο ψη-λό σημείο, οι εικόνα του Χριστού να ευλογεί. Ακόμα θυμάμαι πως χαμογελούσε την ώρα που έβλεπε τους αγγέλους της γης να γεμί- ζουν το άδειο στομάχι τους.

Μετά το σχολασμα με φου- σκωμένες τις κοιλίες τραβούσαμε για τα σπίτια μας. - Άντε παιδιά, πάμε ν' αφήσουμε τις σάκες και σε μισή ώρα να πάμε για μπάλα. Ε- ντάξει;

- Εντάξει
- Γιάννη να φέρεις την καλή μπάλα, όχι την πάνινη.
- Έγινε

Και με τη μπάλα και με τα παι-

χνίδια μας έβρισκε η νύχτα μακριά απ' τα σπίτια και οι μανάδες γυρ-νούσαν στις γειτονιές φωνάζοντας και ψάχνοντας.

Δύσκολη μέρα η Πέμπτη. Πολ- λά μαθήματα, πολύ ξύλο και φαγη-τό άνοστο και ξένο. Μανέστρα! Τι φαί είναι αυτό, που το βρήκαν και μας το 'στειλαν εδώ πάνω; Οι μι- κροί ποιητές έπαιναν πάλι δουλειά με τα στιχάκια τους:

- Κυρ Παντελή τι έχεις και δεν μας προσέχεις;
- Δεν φταίω εγώ παιδιά μου, το κράτος φταίει μ' αυτά που στέλνει. Τι να κάνω κι εγώ ο κακόμοιρος;
- Ανάθεμα στο κράτος και στη μανέστρα!

Ευτυχώς οι μανάδες ζύμωναν και χορταίναμε με το ψωμί. Κά- ποιοι δοκίμαζαν και τη μανέστρα τρώγοντας δειλά - δειλά. Ακόμα κι η πείνα βλέπεις δεν ήταν η ίδια για όλους.

- Περίσσεψε τουλάχιστον ψω-μί, κυρ Παντελή;
- Απόμεινε λίγο.
- Έχει κόθρο;
- Όχι τον κόθρο τον έδωσα στο Βαγγέλη.

Αυτές οι διακρίσεις πάντα υ- πήρχαν και φαίνεται πως πάντα θα υπάρχουν. Δεν πειράζει καλός εί- ναι και ο μέντζος. Μεσημεριανή ξεκούραση, απογευματινό μάθη-μα, δύσκολα πράγματα κι ευτυχώς ακούγεται το κουδούνι της ελευ- θερίας. Πάμε ν' αφήσουμε τις σά- κες στο σπίτι και....

- Έχεις κένα φακό, Γιώργο;
- Έχω. Τι να τον κάνουμε;
- Πάμε τη νύχτα στην κερασιά που ξέρουμε, να κόψουμε κερά- σια;
- Και δεν πάμε!

Έτσι κάποιες νύχτες απολαμ- βάναμε και φρούτα εποχής σε ξέ- να χωράφια. Μεγαλεία.

Ούτε και η Παρασκευή ήταν απ' τις καλύτερες μέρες μας. Γραμματική, ορθογραφία, αριθμη- τική, το προγραμματισμένο ξύλο και οι ελπίδες για καλό φαγητό λι- γοστές. Ο κυρ Παντελής ήταν για εμάς, πιο πάνω κι απ' το δάσκαλο. Μήπως τουλάχιστον έχει καλό φαί;

- Παντελή που μας κοιτάζεις τι καλό μας ετοιμάζεις;
- Σήμερα παιδιά, έστειλαν φα- κές. Τους είπα να μην ξαναστεί- λουν, αλλά αυτοί δεν ακούνε κανέ- ναν.

- Παντελή, Παντελή
άκου τούτη τη στιγμή.
Εμείς δεν θέλουμε φακές
είναι όλες τους πικρές!
- Τι να κάνω κι εγώ, ρε παιδιά!

Είπα στις μανάδες σας να φτιά- ξουν καμιά πίτα και να τη στείλουν για να φάτε. Να, σήμερα, η Γιώρ- γαινα έφτιαξε πλαστό και σας τον έστειλε.

- Μπράβο κυρά - Γιώργαινα! Να ζήσεις χίλια χρόνια!

Οι Παρασκευές της Σαρακο- στής ήταν ακόμα πιο όμορφες. Το βράδυ είχε αγρυπνίες. Ανάβαμε έ- να κεράκι στην εκκλησία και βγαί- ναμε γρήγορα έξω για παιχνίδι, για κυνηγητό, για κρυφτό, για βαρελό- τα, για πετροπόλεμο, για χαρά. Καλό ήταν το "Τη Υπερμάχου Στρα- τηγώ..." αλλά πιο καλό μας φαινό- ταν το παιχνίδι στα νυχτιάτικα α- ρώματα της άνοιξης.

Το Σάββατο το πρωί, τα πρό- σωπα όλων μας ήταν αναφοκοκι- νισμένα και γεμάτα χαρά. Άντε πά- ει κι αυτή η βδομάδα! Απογευματι- νό σχολείο όχι, καλό μεσημεριανό φαγητό να! Το πιο όμορφο πράγ- μα που θα μπορούσε να μας συμ- βεί.

- Παντελάκο, Παντελάκο τι ε- τοιμάζεις φιλαράκο;

- Σήμερα παιδιά, έστειλαν κρέ- ασ! Βέβαια παιδευτήκα λίγο για να το ξεπαγώσω και να το κόψω, αλ- λά χαλάλι σας. Θα περάσουμε ό- λοι μας καλά!

Κρέας! Μαγική λέξη με απί- στευτη δύναμη. Αφού να φαντα- στείς πως το Σάββατο όλα τα μα- θήματα τα ξέραμε νεράκι. Α- κόμα κι ο δάσκαλος το Σάββα- το μας φαίνονταν αλλιώςτικος. Αν μας έλεγε και κανένα "μπράβο" πετούσαμε στα σύννεφα. Στο μεσημεριανό φαγητό γινόταν αγώνας ποιος θα τελειώσει γρήγορα για να προλάβει και δεύτερο πιάτο. Έλα όμως που οι μερί- δες ήταν μετρημένες κι ανέ- σωστες. Μας χόρταινε όμως η μυρωδιά και η ιδέα του κρέατος μαζί με τα απογευ- ματινά όνειρα του Σαββάτου.

Κάποιες φορές υπήρχε πλούσιο φαγητό από μνημό- συνα. Χαροκαμένες μάνες και μαυροντυμένες γριούλες μας έφερναν στο σχολείο φαγητό, ψωμάκια, ελιές και γλυκίσματα για να τιμήσουν τη μνήμη αυτών που 'χαν φύ- γει από κοντά τους. Θυμάμαι μια τέτοια λεβεντομάνα, που ο πικροχάροντας της είχε αρπάξει το στερνοπαίδι της, να μοιρολογάει για καιρό και να καταριέται τα ουράνια. 'Ε- να πρωινό ήρθε στο δάσκαλο και του είπε: - Εγώ το παλικά- ρι μου το 'χασα και το πήρα απόφαση πια. Έσφαξα την καλύτερη γίδα μου και την έ- φερα να τη μαγειρέψει ο Πα- ντελής για να τη φάνε τούτε τα πλάσματα, να χορτάσουν και να προσευχηθούν για την ψυχή του λεβέντη μου.... Αυ- τό το μνημόσυνο έμεινε στη θύμησή μας για χρόνια. Είναι σίγουρο πως το αδικοχαμένο παλικάρι βρήκε τη γαλήνη και τη χαρά εκεί όπου ταξίδε- ψε. Τον συνόδευαν τα τρα- γούδια και οι προσευχές εκα- τόν πενήντα αγγέλων. Τάγμα ολόκληρο... Και οι ψυχές των παππούδων και των γιαγιά- δων έβρισκαν την ησυχία τους όταν οι δικοί τους έφερ- ναν φαγητά και καλούδια στο σχολείο για τα παιδιά του τό-που τους. Σάββατα των ψυ- χών που ταξίδεψαν για άλ- λους κόσμους, Ψυχοσάββα- τα δικαίων και αδικών αμαρ- τωλών και αναμάρτητων. Ε- μείς πάντως τους συγχωρού- σαμε και τους μνημονεύαμε όλους. Αν τύχαινε δε και το φαγητό που 'φερναν οι δικοί τους, μας άρσσε τότε προ- σευχόμεσταν λιγάκι παραπά- νω...

Γυρνώντας στο σπίτι πε- τούσαμε τις σάκες μας κι ε- ξαφανιζόμεσταν για το απο- γευματινό πανηγύρι της χα- ράς και του παιχνιδιού!

- Τι θα κάνουμε το απόγευμα;
- Θα πάμε στην Καμάρα για να κολλήσουμε στο λεωφορείο μέχρι το Σταυρό και μετά θα πάμε για τσιλικά. Ύστερα θα πάμε στην κορδέλα να μαζέψουμε πριονίδι για τη λαμπαδοφορία.
- Καμιά φορά πηγαίναμε και στα καφενεία κλεφτά, κλεφτά για ν' α- κοούσουμε τις κουβέντες και τους τσακωμούς των μεγάλων:
- Ας είναι καλά ο Καραμανλής, που έσωσε την Ελλάδα, φώναζαν κάποιιοι, όλοι τους χορτασμένοι και καμαρωτοί.
- Τι μας λέτε ρε άχρηστοι; Ας είναι καλά ο Γεροπαπαντρέας που μας κυβερνάει και δίνει τζάμπα φαί στα παιδιά μας, απαντούσαν κά-

ποιοι άλλοι και στα μάτια τους έ- λαμπε η ελπίδα.

- Τον κακό σας τον καιρό όλοι! Ας είναι καλά το Ε.Α.Μ που πρώτο αυτό ξεκίνησε το λαϊκό συσσίτιο, βροντοφώναζε ο μπάρμπα - Γιό- κας με την παρέα του παράμερα να πνίγει τους καημούς και τα

φαρμάκια σ' ένα μπουκάλι τσίππο. Κι εμείς κολούσαμε τα κεφάλια μας στα κάγκελα των καφενειών, προσπαθώντας να τρανέψουμε και να μπούμε στον μαγικό κόσμο των μεγάλων. Και να αδέρφια, μεγαλώ- σαμε. Πέρασε κιόλας η μισή μας ζήση. Τζάμπα βιαστήκαμε...

Επαγγελματίες Φυλακιστές στην Καρδίτσα

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ. (0441) 71843

ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλατεία Δικαστηρίων
Τηλ. γραφείου: 26272

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλ.: 71298

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
Βασίλης Π. Αλεξίου
Τηλ.: 75058

ΚΑΦΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέρσιον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ
Κ. Τερψίτη 5 - Τηλ.: 22227

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΜΗΛΑΡΑΣ
Τηλ.: 22831

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Βασιαρδάνη & Βάλθη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.
Χατζημήτρου 16
Τηλ.: 28017

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ
Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥΛΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΑΜΙΩΤΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ: 27664
ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΑΝΘΗ - ΦΥΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΛΙΝΑ ΦΑΝΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΔΙΑΚΟΥ 29
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 30
ΤΗΛ.: 22464 & 22988

ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΦΩΤΟΥ
ΣΤ. ΛΑΠΠΑ 28 - ΤΗΛ.: 22306

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 75-ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.75421

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΝΙΚΟΛΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 39

ΚΑΦΕ -ΟΥΖΕΡΙ
"ΝΕΣΤΟΡΑΣ"
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 40

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ
ANNA ΧΑΡ.ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ
ΜΕΓ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 34
ΤΗΛ.27764

ΤΣΙΤΣΙΜΠΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΖΙΑΚΑΝΟΣ ΦΩΤΗΣ
COURIER INTERATTICA A.E.
Δ. ΛΑΠΠΑ 56 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 0801 - 95000, 79400 - 1

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΟΥΡΚΟΥΝΑΣ
(ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ)
2ο ΧΑΜ. ΤΑΥΡΩΠΟΥ
ΤΗΛ. 74855, ΚΙΝ. 094 441085

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΡΧΟΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Πλαστήρα 1 Πλ. Δικαστηρίων
Τηλ. 04410 26272
Κιν.: 0977440618

ΜΑΡΙΑ ΞΗΡΟΦΩΤΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΝΙΚΗΤΑΡΑ 1- ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 04410 76630

School of Oxford English

BENTZΗ ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ - ΑΥΓΕΡΟΥ
Καθηγήτρια Αγγλικών

Ανδρέα Παπανδρέου 11 (πλ. Δικαστηρίων)
ΤΗΛ.: 04410 71294, 04410 76677

EMBAЯGO
SHOES & ACCESSORIES

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΗΡ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 13
ΤΗΛ.: 2441 077 288

ifestos

ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΞΗΡΟΦΩΤΟΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός

Ταλιαδούρου & Τζέλλα, 431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
e-mail: n.xirofotos@ifestos.gr

Τηλ. & Fax: 04410 79689
Κιν.: 0972 260799

Πες μου παππού.... πες μου....

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

γαϊδάρου να ζεσταθούν. Καταλαβαίνεις τώρα; Εμείς παιδί μου τότε έτσι βλέπαμε τι καιρό θα κάνει.

- Μ' αρέσει αυτό παππού! Τώρα θα μπορώ να λέω και γω στους φίλους μου πότε θα βρέξει. Όμως έχω πρόβλημα παππού. Πού θα βρω γάιδαρο στην Αθήνα; Άλλο τρόπο, πιο εύκολο, δεν είχατε;

Άρχισε να γελάει ο παππούς. Γέλασε μέσα απ' την καρδιά του. Όμως αυτόχρονα η καρδιά του σφίχτηκε από μια παράξενη μελαγχολία. Αυτό το παιδί των 14 χρόνων που κρεμόταν απ' τα χείλη του δεν ήξερε τίποτα απ' τα μυστικά της φύσης. Ήταν εκεί, κοντά του, στο χωριό. Περπατούσε ανάμεσα στα δέντρα, έβλεπε τα πουλιά να πετάνε γύρω του, τ' άκουγε να κελαηδάνε, όμως δεν τα καταλάβαινε γιατί μεγάλωσε σε μια τσιμεντούπολη πνιγμένη στη σκόνη και το καυσαέριο. Τι κρίμα αλήθεια!

Μέσα στο γέλιο του για την άγνοια του παιδιού αναστέναξε βαθιά ο παππούς.

Κούνησε το κεφάλι του αργά, αγκάλιασε τους ώμους του παιδιού και είπε:

- Θα σου πω αγόρι μου, θα σου πω για να ξέρεις. Όμως δεν ξέρω τι μπορείς και τι δεν μπορείς να δεις στην Αθήνα. Εγώ θα στα πω, εσύ κράτα τα βαθιά στην καρδιά σου κι όταν είσαι μακριά απ' ό,τι φυλακίζει την ψυχή του ανθρώπου, τότε μίλα με τη φύση κι άκου τα μυστικά που θα σου ψιθυρίζει.

- Έλα παππού πες μου τώρα!!! Πες μου!!!! Πες μου για τον καιρό..... γκρίνιαξε ο μικρός μ' ανυπομονησία

- Εντάξει, εντάξει μη κάνεις έτσι! Θα σου πω. Αλλά για πες μου, ν' αρχίσω απ' τα δύσκολα ή απ' τα εύκολα;

- Δεν μου τα λες μπερδεμένα βρε παππού για να μη βαρεθώ κιόλας;

Αχ αυτό το παιδί! Πηγή ζωής είναι για τον παππού. Τον κάνει να ξεχνάει τα χρόνια που βαραίνουν τις πλάτες του και να γελάει λες κι είναι κι αυτός παιδί.

- Για να σε ρωτήσω. Ξέρεις τι είναι οι βδέλες;

- Ξέρω, ξέρω! Είναι αυτές που κινούνται μέσα στο νερό και που μούλεγετε ότι πρέπει να προσέχω και να μην πίνω νερό απ' όπου νάνο γιατί μπορεί να καταπιώ καμιά και τότε αλλοιμόνό μου!

- Λοιπόν, αν πάρουμε μια βδέλα και τη βάλουμε μέσα σ' ένα κύπελλο τότε θα έρθει καλοκαίρια αν αυτή διπλώνεται στο βάθος του κυπέλλου. Κι αν δεις τις νυχτερίδες να πετούν σιωπηλά αργά το βράδυ, πάλι έρχεται καλοκαίρια. Πρόσεχε όμως, αν δεις τις μέλισσες να μπαίνουν στην κυψέλη και να μην ξαναβγαίνουν τότε να ξέρεις ότι φτάνει καταιγίδα.

- Παππού, είναι αλήθεια ότι όταν το καλοκαίρι οι μύγες τσιμπάνε θα χαλάσει ο καιρός;

- Είδες που ξέρεις κάτι και συ; Ναι είναι αλήθεια, τότε θάρθει βροχή. Κι αν ακούσεις τον κόκκορα ν' αλλάξει συνήθεια κι αντί να λαλάει το πρωί αρχίζει να λαλάει αποβραδύς τότε πάλι να περιμένεις ότι ο καιρός θα χαλάσει πολύ σύντομα. Κι όσοι έχουν

πρόβατα μπορούν να καταλάβουν τι καιρό θα κάνει. Αν τα πρόβατα δε βοσκάνε ήσυχα και πάνε μια από δω και μια από κει τότε περιμένουν αλλαγή του καιρού προς το χειρότερο.

Κι όσο πιο πολλά στροφύλια βλέπεις στα έλατα τόσο πιο βαρύ χειμώνα θα έχουμε.

Α ναι! Ξέχασα να σου πω και για το χιόνι. Αν το χειμώνα το χιόνι που υπάρχει δε λιώνει εύκολα όταν είναι ήλιος, "δε σηκώνεται" όπως λέγαμε εμείς παλιά, τότε θα ρίξει κι άλλο χιόνι. Εμείς λέγαμε: "Δε φεύγει το παλιό το χιόνι γιατί περιμένει το καινούριο".

- Αμάν βρε παππού! Πού θα βρω εγώ βδέλες, νυχτερίδες, κοκόρια, και πρόβατα στην Αθήνα;

- Κι εγώ τι να σου κάνω; Παρακολούθα τις μύγες! Και τον ουρανό αγόρι μου! Και τον ουρανό! Όμως πρέπει να μάθεις να διαβάζεις τα "σημάδια" μόνος σου. Εκείνο που εγώ θα σου πω τώρα είναι πως αν το ηλιοβασιλέμα τα σύννεφα είναι κόκκινα τότε θα έχουμε αέρα. Κι όταν το φεγγάρι έχει μεγάλο "αλώνι" γύρω του τότε ο καιρός θα χαλάσει. Όμως άντε να πάμε τώρα. Αργήσαμε και ποιος ακούει τη γιαγιά σου! Θα μουρμουρίζει πάλι ότι κάνουμε του κεφαλιού μας και γυρίζουμε όλη την ώρα από δω κι από κει.

Του χαμογέλασε το παιδί, μ' ένα χαμόγελο που έδειχνε βαθιά αγάπη και σεβασμό. Έβαλε το χέρι του τρυφερά μέσα στο χέρι του παππού, σηκώθηκαν κι απομακρύνθηκαν σιγά σιγά.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Από την υπηρεσία μου στο Δημοτικό Σχολείο Φυλακτής.

Του Βασίλη Κίσσα, Συνταξιούχου δασκάλου

(συνέχεια από το προηγούμενο)

6ο

Το διάστημα από 10-20 Σεπτέμβρη το διέθεσα για τον ευπρεπισμό του διδασκαστήριου και του γύρω χώρου, για την τακτοποίηση του αρχείου του Σχολείου, για την εγγραφή των μαθητών κ.λπ.

Τακτοποιώντας τον μαυροπίνακα, είδα με έκπληξη στο πίσω μέρος του αποτυπώματα ανθρώπινης παλάμης. Γι' αυτά θα αναφερθώ αργότερα, γιατί έχουν τη θλιβερή ιστορία τους, όπως με πληροφόρησαν οι κάτοικοι. Τους μαθητές τους ενημέρωνα ότι στις 21 Σεπτέμβρη θα γίνει ο αγιασμός για την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς και να φέ-

τα παιδιά, που ασπάζονταν τον Σταυρό και φιλούσαν το χέρι του και αυτός τα έρανε με το βασιλικό.

Στο τέλος ο παπάς έδωσε λίγες συμβουλές στα παιδιά και τους ευχήθηκε: "καλή πρόοδο και καλή χρονιά". Τέλος έκλεισα την τελετή με αυτά περίπου τα λόγια: Αγαπητά μου παιδιά. Με τη βοήθεια του Θεού και τις ευλογίες της εκκλησίας μας αρχίζουμε σήμερα μια νέα σχολική χρονιά.

Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόση είναι η χαρά μου, που σας βλέπω συγκεντρωμένα στην αγκαλιά του σχολείου, που με τόση χαρά γίνετε ο αγιασμός για την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς και να φέ-

Όταν σας βλέπω ευτυχισμένα και κάνετε προσόδους, θα είμαι και εγώ ευτυχισμένος.

Από την επομένη άρχισαν κανονικά τα μαθήματα.

Το πρωί έρχονταν οι 4 μεγάλες τάξεις και το απόγευμα οι Α και Β τάξεις, οι μικρές. Σε άλλο σημείωμα μου θα μιλήσω για την απόδοση των μαθητών.

Το απόγευμα μετά το μάθημα περνούσα με τη σειρά απ' όλα τα μαγαζιά του χωριού. Το θεωρώ αυτό σκόπιμο, για να μου δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσω πιο καλά τους γονείς και με την ευκαιρία να αναφέρουμε την ανάγκη ανέγερσης νέου διδασκαστήριου. Με παρακολουθούσαν με προσοχή και συγκατάνευση. Αυτό μου τροφοδοτούσε τις ελπίδες

ρουν τα απαραίτητα για την τελετή, (καθαρό άσπρο τραπεζομάντιλο και λεκανίτσα για το νερό). Βασιλικό θα έφερνε ο παπα - Λάμπρος.

Το πρωί της 21ης Σεπτεμβρίου έστειλα δύο μεγάλα παιδιά και έφεραν από το καφενείο του Σβάρνα ένα τραπέζι.

Στρώσαμε σ' αυτό το τραπεζομάντιλο, που έφερε η Βαγγελίτσα Γωγούλη και βάλαμε επάνω τη λεκανίτσα με το νερό. Μπροστά - μπροστά έβαλα τα πρωτάκια. Η συγκέντρωση έγινε έξω στην αυλή του Σχολείου. Σε λίγο ήρθε ο παπα - Λάμπρος και άρχισε η τελετή του αγιασμού. Βοήθησα τον ιερέα στην ιερή ακολουθία, που παρακολουθούσαν με κατανύξη τα παιδιά. Στο τέλος ο παπάς ράντισε - αγίασε την αίθουσα διδασκαλίας, τον δάσκαλο και ένα - ένα

λω να με βοηθήσετε στην προσπάθεια, να μάθετε όσο το δυνατόν περισσότερα γράμματα. Θα με βοηθήσετε, όταν από αύριο έρχεστε τακτικά στο Σχολείο και προσπαθήστε μαζί μου να συμβάλετε σ' ό,τι σας ζητήσω. Να σέβεστε, να αγαπάτε και να υπακούετε τους γονείς σας τους δασκάλους σας, τον ιερέα, τους μεγαλύτερους σας. Σε τρεις περιπτώσεις θα λέτε όχι: όταν σας πουν να μην έρθετε στο Σχολείο, να μην πάτε στην εκκλησία και στο κατηχητικό (αν λειτουργήσει). Θα είμαι πάντα ο πατέρας σας, θα δέχομαι κάθε παράπονό σας, κάθε εξομολόγησή σας και κάθε απορία σας. Δεν πρέπει να αισθάνεστε φόβο. Θα έρχεστε για κάθε ζήτημά σας, όπως πηγαίνετε στο φίλο σας, στον συμμαθητή σας, στη μητέρα σας.

μου πως θα κατορθώσουμε να κτίσουμε νέο σύγχρονο διδασκαστήριον.

Στο κάθε καφενείο που πήγαινα όλοι προθυμοποιούνταν και προσφέρονταν να μου δώσουν καρέκλα να καθίσω και να με κεράσουν. Το θεωρούσαν δε μεγάλη τους τιμή να καθίσω στο τραπέζι τους, να δεχτώ το κέρασμά τους ή να συμμετάσχω τέταρτος στη πρέφα.

Με τις επισκέψεις μου αυτές και με τις ειδικές συγκεντρώσεις γονέων και κηδεμόνων, που ακολούθησαν τους προετοιμασά ψυχολογικά να βοηθήσουν στην ανέγερση νέου διδασκαστήριου. Το, δε κοινοτικό συμβούλιο στο νέο του προϋπολογισμό ενέγραψε πίστωση 40.000 δραχμών για τον σκοπό αυτό.

(συνεχίζεται)

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ....

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΑΝΤΟΣ

ΗΘΗ - ΕΘΙΜΑ από το χωριό

ΦΥΛΑΚΤΗΣ (ΣΕΡΜΕΝΙΚΟΥ) ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Τι να πρωτοθυμηθώ γι' αυτό το όμορφο χωριό

ΚΑΡΔΙΤΣΑ 2003

πλούσιο φωτογραφικό υλικό από τοποθεσίες του χωριού και διάφορα γεγονότα, μας θύμισε τραγούδια και έθιμα που ο χρόνος και ο σύγχρονος τρόπος ζωής μας τα έχει σβήσει από την μνήμη μας. Στην σημερινή εποχή, τέτοιες εκδόσεις αποτελούν άμυνα, στην επίθεση που δέχεται ο πολιτισμός μας, τα ήθη και έθιμα του τόπου μας από τους απολίτιστους της παγκοσμιοποίησης.

Η Σύνταξη της εφημερίδας μας συγχαίρει τον μπάρμπα Χρήστο για την προσπάθεια που έκανε.

Κυκλοφόρησε πριν από λίγους μήνες ένα βιβλίο του συγχωριανού μας Χρήστου Σιάντου με τίτλο: **ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ από το χωριό ΦΥΛΑΚΤΗΣ (ΣΕΡΜΕΝΙΚΟΥ) ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ.**

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΑΝΤΟΣ με τις λίγες γραμματικές γνώσεις που έχει, έκανε μια θαυμάσια δουλειά ξεκινώντας από μια σύντομη ιστορία του χωριού μας συνεχίζει με τις ασχολίες των κατοίκων και τον τρόπο ζωής τους, τα κοινωνικά δρώμενα, τα ήθη και έθιμα, τις προλήψεις και κλείνει το βιβλίο του με τα Δημοτικά μας τραγούδια. Το βιβλίο, που είναι εμπλουτισμένο με